

ע"פ 5493/16 - דוד ירושלמי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5493/16

לפני:
המבקש:

כבוד השופט א' שהם
דוד ירושלמי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים, מיום 19.6.2016, בת"פ 30449-01-13,
שניתן על ידי כב' השופט מ' יועד הכהן

בשם המבקש:

עו"ד מיכאל עירוני

בשם המשיבה:

עו"ד איתמר גלבפיש

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שנגזר על המבקש, בבית המשפט המחוזי בירושלים, בת"פ 30449-01-13, ביום 19.6.2016, על ידי כב' השופט מ' יועד הכהן.

2. במסגרת גזר הדין, נדון המבקש לעונש מאסר לריצוי בפועל של 30 חודשים, בניכוי ימי מעצרו, מיום 24.2.2013 ועד ליום 8.1.2013. זאת, בנוסף להפעלת עונש מאסר מותנה של 6 חודשים, שמחציתו תרוצה בחופף, והמחצית האחרת במצטבר לעונש שהוטל. בסך הכול, על המבקש לרצות 33 חודשי מאסר בפועל, נוסף על עונשים נלווים, כפי שיפורט להלן.

הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי

3. ביום 14.1.2016, הורשע המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בביצוע העבירות הבאות: שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וקשירת קשר לביצוע עוון, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין.

4. יצוין, כי מלכתחילה יוחסה למבקש עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע (שוד), קשר שנקשר בין ארבעה נאשמים, שעניינם הופרד לשני כתבי אישום. בפתח כתב האישום המתוקן שהוגש נגד המבקש ונגד נאשם נוסף, יהונתן מחמלי (להלן: הנאשם 2) נאמר, כי המתלוננת היא ילידת 1936, מתגוררת בבית אבות, ועוסקת בקיבוץ נדבות בעיר העתיקה בירושלים (להלן: המתלוננת). עוד מסופר בכתב האישום, כי הרב שמואל יצחקי, שהוא סגן ראש העיר ירושלים, הינו אחיינה של המתלוננת (להלן: שמואל). נטען בנוסף, במסגרת כתב האישום, כי הנאשם 2 עובד בעיריית ירושלים, כעוזרו ונהגו של שמואל. במסגרת עבודתו, התוודע הנאשם 2 למתלוננת ולכך שהיא מקבצת נדבות. עוד נכתב בחלק הכללי של כתב האישום, כי ביום 18.12.2012, בחור בשם משה ירושלמי (להלן: משה) שכר רכב, ביחד עם אדם נוסף בשם אביתר כהן (להלן: אביתר).

בהמשך כתב האישום נאמר, כי עובר ליום 19.12.2012, שוחחה המתלוננת עם הנאשם 2, וביקשה ממנו לסייע לה בהפקדת סכומי כסף רבים שהיו ברשותה, לחשבונה בבנק. ביום 18.12.2012, סיפר הנאשם 2 על אודות המתלוננת למבקש בציינו, כי "יש להגיע אליה במהירות בטרם יאלץ לסייע לה להפקיד את הכסף". הנאשם 2 מסר למבקש, בנוסף, כי המתלוננת מקבצת נדבות בסמוך לכותל המערבי, וכי היא אוהבת תכשירי רחצה ותמרוקים. באותו מועד, קשרו המבקש והנאשם 2 קשר לשדוד את המתלוננת, ולחלק ביניהם את השלל. במסגרת הקשר, שיתף המבקש את השותף העסקי שלו, יוסף דלאל (להלן: יוסף), במידע שקיבל מהנאשם 2. אביתר, שהיה שותף לשיחה בין המבקש ליוסף, אמר לשניים כי הוא יכול לסייע להם, ולשמש כנהג. באופן זה, הצטרפו אביתר ויוסף לקשירת הקשר לביצוע השוד. לפי כתב האישום, באותו היום, סמוך לשעה 19:30, נסעו המבקש, אביתר ויוסף, לרחוב חפץ חיים בירושלים. באותן נסיבות, ירד המבקש מן הרכב, ושוחח שוב עם הנאשם 2. הנאשם 2 מסר לידי המבקש את מכשיר הטלפון שלו, בכדי שציג את תמונתה של המתלוננת ליוסף, וזאת, על מנת שהלה יוכל לזהותה. המבקש חזר לרכב, והציג בפני יוסף את תמונתה של המתלוננת. נטען בכתב האישום, כי בהתאם לתוכנית הקשר שקשרו ארבעת הנאשמים, יוסף היה אמור לזהות את המתלוננת, ליצור איתה קשר ולגרום לה להיכנס עמו לרכב. המבקש, אביתר, ויוסף המשיכו בנסיעתם, ואולם, התברר לשלושה, כי המתלוננת עזבה את המקום אשר הייתה נוהגת לשבת בו.

על פי הנטען בכתב האישום, ביום שלמחרת, בתאריך 19.12.2012, סמוך לשעה 20:00, נסעו שוב המבקש, אביתר, ויוסף לעיר העתיקה, לשם ביצוע השוד. אביתר נהג ברכב, ובהגיעם בסמוך לכותל, ירד יוסף מן הרכב, איתר את המתלוננת, והודיע על כך למבקש. בהמשך, שוחח יוסף עם המתלוננת, מסר לה שטר של 200 ₪, וביקש ממנה לפרוט אותו, וזאת "במטרה לבחון אם יש ברשותה כסף ולרכוש את אמונה". לאחר שיוסף מסר למתלוננת 20 ₪, ולקח לידי את יתרת הכסף, אמר לה יוסף כי הוא רוצה להעניק לה תכשירי רחצה ותמרוקים, אשר נמצאים אצלו ברכב. המתלוננת הודתה ליוסף, ומסרה לו כי תבוא לרכבו בעוד מספר דקות. בהמשך לשיחתו של יוסף עם המתלוננת, רכש אביתר סבונים ושמפו, וחזר בכדי לאסוף את יוסף ואת המתלוננת. באותה עת, עמד המבקש בהמשך הרחוב, ותכנן לעלות לרכב כ"טרמפיסט", וזאת, לאחר שהמתלוננת תיכנס לתוכו. ואכן, כפי שתוכנן, אביתר, אשר נהג ברכב, עצר בסמוך ליוסף ולמתלוננת, ומסר למתלוננת את תכשירי הרחצה שקנה. יוסף התיישב ליד אביתר, והשניים סיכמו עם המתלוננת, כי הם יסיעו אותה לבית האבות, שבו היא מתגוררת. בהמשך הדרך, אספו אביתר ויוסף את המבקש, אשר התיישב

במושב האחורי, ליד המתלוננת. באותן נסיבות, כאשר המבקש, אביתר ויוסף, נסעו עם המתלוננת ברכב, לחץ אביתר בחוזקה על דוושת הבלם, "במטרה להציג למתלוננת כי יש תקר בגלגל הרכב ובהמשך אמר כי יש 'פנצ'ר בגלגל'". לאחר מכן, עצר אביתר את הרכב, בסמוך לחניון גן הפעמון שבעיר ירושלים, ויושבי הרכב יצאו ממנו. המתלוננת ביקשה לחזור לביתה במונית, וסירבה להצעתו של יוסף, כי ישלם לה עבור המונית. בשלב זה, חזר אביתר לרכב. אז, המבקש דחף, לפתע, את המתלוננת, ומשך את תיקה מידה. כתוצאה מכך, נפלה המתלוננת על הרצפה ונגרמו לה חבלות יבשות בברכיה ובמרפקה. המבקש, אביתר ויוסף, נמלטו מהמקום, עם תיקה של המתלוננת, ונסעו לכיוון תל אביב. בתיקה של המתלוננת נמצא כסף מזומן, בסך של כ-20,000 ₪; המחאות בסכום שאינו ידוע למאשימה; ומסמכים נוספים. המבקש לקח לעצמו סכום של 6,000 ₪ וחילק את יתרת הכסף בצורה כזו: ליוסף נתן 6,000 ₪; אביתר קיבל 6,000 ₪, והלה מסר 3,000 ₪ מתוכם למשה (הבחור איתו שכר אביתר את הרכב). המבקש מסר לנאשמים האחרים, כי 2,000 ₪ הנותרים מיועדים לנאשם 2, עבור מסירת המידע על אודות המתלוננת.

לאחר האירועים האלה, התלווה שמואל, סגן ראש העיר ירושלים, למתלוננת, בשעות הערב המאוחרות, למשטרה בכדי להגיש תלונה על שוד, והנאשם 2 אסף את שמואל ואת המתלוננת מתחנת המשטרה, לאחר מסירת התלונה. ביום למחרת, כך לפי כתב האישום, מסר המבקש לנאשם 2 את הכספים שנזכרו לעיל, ובאותה העת, הנאשם 2 סיפר למבקש, כי למשטרה אין תמונות של החשודים בשוד, ואולם, ייתכן שיש בידיהם את מספר הרכב. זאת, לאור השיחות אותם שמע, בעת שהייתו במחיצת שמואל והמתלוננת. הנאשם 2 ביקש מן המבקש, כי יעקב אחר חקירת המשטרה בעניין.

על בסיס המעשים המתוארים לעיל, יוחסו למבקש עבירות של שוד וקשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיפים 402(ב) ו-499(א)(1) לחוק העונשין, בהתאמה.

5. בעקבות הרשעתו של המבקש בדין, בעבירות שנזכרו בפסקה 2 לעיל, גזר עליו בית המשפט המחוזי, ביום 19.6.2016, את העונשים הבאים: 30 חודשי מאסר, בקיזוז ימי מעצרו, מיום 24.2.2013 ועד ליום 8.1.2013. נוסף על כך, הפעיל בית המשפט המחוזי מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד כנגד המבקש במסגרת ת"פ 1270/08 ות"פ 1536/08, מיום 15.7.2010, של 6 חודשים. בית המשפט המחוזי קבע, כי מחצית מן המאסר המותנה תרוצה בחופף, והמחצית האחרת במצטבר, כך שבסך הכול, על המבקש לרצות 33 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, מיום מתן גזר הדין, עבירת אלימות או רכוש כלשהי. בנוסף, הוטל על המבקש תשלום פיצויים בסך של 8,000 ₪ לעיזבון המתלוננת, אשר הלכה בינתיים לבית עולמה.

6. זה המקום לציין, כי בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי, הורשע המבקש בעבירה של קשירת קשר לביצוע עוון (גניבה), חלף העבירה אשר יוחסה לו בכתב האישום, קרי, קשירת קשר לביצוע פשע (שוד), וזאת לאור קביעתו של בית המשפט המחוזי, שלפיה "לא קיימות ראיות מובהקות המאפשרות להגיע לקביעה כי הנאשם 1 דלאל ואביתר [המבקש, יוסף ואביתר, בהתאמה - א.ש.] תכננו מראש להפעיל אלימות כלפי המתלוננת לצורך גניבת תיקה וכספה". עוד יצוין, כי בהכרעת הדין קבע בית המשפט המחוזי כי המבקש או יוסף "שהיו קרובים למתלוננת" דחפו אותה ומשכו את התיק מידה.

7. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הגיש המבקש ערעור לבית משפט זה, יחד עם הבקשה שלפניי, אשר עניינה עיכוב ביצוע רכיב המאסר לריצוי בפועל, עד להכרעה בערעור.

הבקשה לעיכוב ביצוע

8. בבקשה לעיכוב ביצוע טוען ב"כ המבקש, עו"ד מיכאל עירוני, כי מדובר בבחור בן 25 אשר מתגורר עם הוריו; כי סיכויי הערעור להתקבל טובים; וכי לא ייגרם כל נזק מעיכוב ביצוע עונשו של המבקש עד למתן פסק הדין בערעור. זאת, בין היתר, לאור העובדה, כי במשך כשלוש שנים שבהם התנהל ההליך המשפטי בבית המשפט המחוזי בעניינו של המבקש, ולמעט מעצר בן חודשיים ימים, היה המבקש משוחרר בתנאים עליהם הקפיד ללא כל הפרה, תנאים "אשר הוקלו מעת לעת עד שבוטלו לגמרי". המבקש הוסיף וטען, כי חלפו קרוב ל-4 שנים מאז האירוע מושא כתב האישום, ולא נעשה כל ניסיון מטעמו להימלט מן הדין. עוד צוין בבקשה, כי במהלך שלוש השנים האחרונות, שולב המבקש בטיפול מטעם הרשות לשיקום האסיר; הוא נטל חלק בקבוצה טיפולית; ועמד תחת צו פיקוח של שירות המבחן. על בסיס האמור, סבור המבקש כי הוא ראוי לאמונו של בית המשפט וכי יש לעכב את ביצוע עונש המאסר שנגזר עליו. בהתייחסו לכללים שלאורם ידון בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר, טען המבקש כדלקמן: אשר לחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הטעים המבקש, כי יש ליתן את הדעת לכך ש"בהכרעת הדין והן בגזר הדין לא נקבע באופן חד משמעי, כי המבקש הוא מי שביצע העבירה בפועל, היינו, מי שחטף את תיקה של המתלוננת מידה והביא לנפילתה ארצה"; בהתייחס למשך תקופת המאסר, גורס המבקש כי גם אם מדובר בתקופה בלתי מבוטלת, יש להותיר בידו את האפשרות "למיצוי ההליך בפני ערכאת הערעור בטרם יחל לרצות עונשו"; אשר לטיב הערעור וסיכויי הצלחתו, טען המבקש כי הסיכויים אינם מבוטלים בשים לב לסתירות ואי דיוקים בעדותה של המתלוננת. בדיון שנערך בפניו, ביום 21.7.2016, חזר המבקש על עיקרי הטענות שהעלה בבקשתו, וטען, בנוסף, כי יש בעובדה שהוא הורשע בקשירת קשר לביצוע גניבה, כדי להשליך על הרשעתו בעבירת השוד. זאת, מכיוון שלשיטתו, ביצוע השוד לא היה בגדר הציפייה הסבירה שלו, ועל כן יש לזכותו מעבירה זו.

9. המשיבה, אשר יוצגה על-ידי עו"ד איתמר גלבפיש, מתנגדת לעיכוב ביצוע עונשו של המבקש. לטענת המשיבה, השגותיו של המבקש בהקשר להכרעת הדין מופנות כלפי קביעות של ממצאי עובדה ומהימנות שנעשו על-ידי הערכאה הדיונית, והלכה היא, כי אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאים כגון דא. נטען בנוסף, כי במקרה דנן לא מתקיימים הקריטריונים המצדיקים עיכוב ביצוע העונש, כפי שנקבעו בע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2), 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ), ולפיכך דין הבקשה להידחות.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה, והאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון שנערך לפניי, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה לעיכוב עונש המאסר להידחות.

11. כידוע, הגשת ערעור כלשעצמה אינה מצדיקה את עיכוב ביצוע עונש המאסר, וברירת המחדל היא כי עונש מאסר אשר הושת על נאשם, יבוצע מיד לאחר נתינתו (ע"פ 3259/15 פלוני נ' מדינת ישראל (14.6.2015); ע"פ 5921/12 סבג נ' מדינת ישראל (23.9.2012); ע"פ 1203/16 קראקרה נ' מדינת ישראל (25.2.2016)). עם זאת, הוכר בפסיקה כי אל מול האינטרס הציבורי בביצוע מידי של גזר הדין, "ניצב הצורך להימנע מפגיעה קשה ובלתי הפיכה בנידון עקב מאסרו המידי, אם יתברר בדיעבד - לאחר בירור ערעורו - כי מאסרו היה בלתי מוצדק" (עניין שוורץ, בעמ' 270).

12. על בית המשפט, אשר לפתחו מונחת בקשה לעיכוב ביצוע, לשקול, בין היתר, את השיקולים הבאים: "את חומרת העבירה שבה הורשע המבקש ואת נסיבות ביצועה; את אורכה של תקופת המאסר שנקבעה; את טיב הערעור וסיכויי להתקבל; את עברו הפלילי של המבקש; את התנהגות המבקש במהלך המשפט ונסיבותיו האישיות" (פסקה 12 להחלטתי בע"פ 5939/12 פשקוב נ' מדינת ישראל (5.9.2012)). למותר הוא לציין, כי אין מדובר ברשימה סגורה של שיקולים, אלא שיש לבחון כל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו המיוחדות. אשר לנטל ההוכחה, אפנה לע"פ 3308/15 שמיאן נ' מדינת ישראל (13.7.2015), שם ציינתי כי: "הנטל הוא על המבקש את עיכוב הביצוע, לשכנע את בית המשפט כי בנסיבות עניינו הספציפי, יש מקום לסטות מן הכלל, לפיו גזר הדין יבוצע מיד לאחר הנתנו, ודברים אלה יפים מקל וחומר, לגבי גזר דין המטיל עונש מאסר לריצוי בפועל, ועל אחת כמה וכמה - כאשר מדובר בעונש מאסר לתקופה ממושכת".

13. ובחזרה לענייננו, תוך התייחסות לתנאים שנקבעו בעניין שוורץ. אשר לחומרת העבירות שבהן הורשע המבקש, בדגש על עבירת השוד, אין חולק כי המדובר בעבירות חמורות ביותר, כאשר עבירת השוד בוצעה לאחר תכנון קפדני, ותוך מעורבותם של אנשים נוספים. ומכאן לסיכויי הערעור להתקבל. נראה בבירור, כי טענותיו של המבקש לעניין הכרעת הדין של בית המשפט המחוזי, נוגעות, בעיקרו של דבר, לממצאי עובדה ומהימנות, שבהם, כידוע, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב, אלא במקרים חריגים (ע"פ 2460/15 ג'בארין נ' מדינת ישראל (4.5.2016)); ע"פ 4213/15 פלוני נ' מדינת ישראל (30.3.2016); ע"פ 2681/15 בן שטרית נ' מדינת ישראל (14.2.2016)). יצוין, כי הסתירות בין ההודעות השונות של המתלוננת, אשר הועלו בבקשה שלפניי, לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, אשר בחן אותן ויישב ביניהן. תקופת מאסרו של המבקש, קרי 33 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אינה בגדר תקופה קצרה, ואין חשש ממשי כי תסוכל תכליתו של הערעור, אם תידחה הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

14. זה המקום להתייחס לטענה שהעלה המבקש, שלא נזכרה בהודעת הערעור. לפי הטענה, קיימת סתירה מובנית בין ההרשעה בקשירת קשר לביצוע עבירה של גניבה, לבין ההרשעה בעבירת השוד, שכן החבורה, והמבקש בתוכה, לא תכננה ולא התכוונה לעשות שימוש באליומות, לשם נטילת רכושה של המתלוננת. סבורני, כי אין כל ממש בטענה זו. הדעת נותנת כי חבורת הקושרים לקחה בחשבון את האפשרות כי תאלץ לעשות שימוש בכוח כלפי המתלוננת, ובסופו של יום, נקבע כי המבקש ביצע בצוותא את עבירת השוד, ביחד עם שלושת הנאשמים האחרים.

15. לאור האמור, הנני דוחה את הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר, אשר הושת על המבקש. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.8.2016, עד לשעה 10:00, בבית המעצר "ניצן" או על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336. התנאים המגבילים והערבויות הכספיות, ככל שקיימים בעניינו של המבקש, יעמדו על כנם, על מנת להבטיח את התייצבותו לריצוי עונש המאסר, כאמור.

ניתנה היום, י"ט בתמוז התשע"ו (25.7.2016).

ש ו פ ט